

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 44

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE Prešernova 3. tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.405

Maribor, petek 23. februarja 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1—

Nevaren položaj na skrajnem severu

Eskadra angleških bojnih ladij nad Norveško — Angleži bodo prekinili sovjetsko-nemški pomorski promet čez Murmansk — Ostre zahteve na račun Norveške — Za prekinitev zvez s SSSR — Kodanjska konferenca

RIM, 23. februarja. Exchange Telegraph. Po poročilih iz Osla je zbrana v bližini severnega dela Norveške cela eskadra angleških bojnih ladij. Med njimi so tudi velike bojne ednice.

OSLO, 23. februarja. Exchange Telegraph. Nedaleč od Bergena si svoje zunanje morje nasproti angleške in nemške bojne ladje. Mogle bi se vsak trenutek spopasti.

ANGLEŠKE ZAHTEVE NA NORVEŠKEM

LONDON, 23. februarja. Ass. Press. Na angleškem merodajnem mestu izjavljajo, da terja Anglija v norveških teritorialnih vodah iste pravice, kakor jih ima Nemčija. Ako prepušča Norveška svoje teritorialne vode Nemčiji za njene bojne operacije, si bo Anglija že znala pribojevati enak položaj. Iz tega se vidi, da zavzema Anglija glede Norveške vedno odločnejše stališče, kar odobravajo tudi v Parizu.

VZNE MIRJENJE V MOSKVI

STOCKHOLM, 23. februarja. Exch. Telegr. Kakor poroča »Aftenbladet« iz Moskve, je nastala tam velika vznemirljenost, čim so izvedeli za zbiranje angleških bojnih ladij v bližini Petsama.

Vendar pričakujejo, da angleško brodogradništvo ne bo pričelo nobenih sovražnih operacij proti Sovjetski zvezi. Vse bolj prevladuje prepričanje, da je namen Angležev onemogočiti nadaljnji trgovinski pomorski promet med Sovjetsko zvezo in Nemčijo čez Murmansk. Zaradi tega ne bo pričela Sovjetska zveza proti angleškim bojnim ladjam nobene akcije, dokler bodo ostale izven njenih teritorialnih vod. V primeru pa, ako bi prišle angleške ladje v sovjetske teritorialne vode, katere budno stražijo sovjetske ednice, bo sovjetska bojna mornarica takoj pričela napad. Enak konflikt bi nastal tudi, ako bi Angleži petopili kako sovjetsko trgovsko ladjo. V zvezi s tem je odpravljal nemudoma v Murmansk sovjetski komisar za mornarico. Iz tega je mogoče

sklepati, da bi se mogli na skrajnem evropskem severu vsak trenutek razviti usodni dogodki.

ZA NASTOP PROTI SOVJETOM

PARIZ, 23. februarja. Europress. Celokupni francoski tisk piše vedno ostreje proti Sovjetski zvezi in zahteva prekinitev odnosov z Moskvo. Listi pravijo, da je sovjetska nevtralnost samo iluzija, ki ne sme več dalje motiti zaveznikov. Proti Sovjetski zvezi in Nemčiji je treba enako postopati. Nacionalni socializem in boljševizem sta enako nasprotnika, ki ju je treba uničiti, ako se hoče svet osvoboditi sedanjega stanja in ustvariti v mednarodnem življenju zopet red in mir. Mimo tega je treba osvoboditi tudi ruski narod izpod jarma Stalina in njegovih opravičnikov.

KONFERENCA NORDIJCEV

KODANJ, 23. februarja. »Politiken« poroča, da bodo na dnevnem redu konference zunanjih ministrov skandinavskih držav, ki se bo pričela jutri, sledeča

vprišanja: 1. Odnosah nordijskih nevtralcov nasproti vojni; 2. problemi pomorske vojne; 3. eventualnost vojne proti kakim nordijskim državi; 4. gospodarska vprišanja. Seja bo trajala dva dni in skušala bo najti skupno stališče vseh držav v vprišanih njihove nsođe.

VOHUNSTVO NA NORVEŠKEM

CURIH, 23. februarja. »Basler Nachrichten« poročajo iz Stockholma, da je delovanje vohunov na Norveškem večje kakor v kateri koli drugi državi. Po izjavi norveškega pravosodnega ministra je bilo v zadnjem polmesečju lanskega leta izvedenih 2700 preiskav zaradi veleizdaje. Od tedaj se je to število povečalo še za več sto primerov. Veliko pozornost je vzbudila zlasti obsodba nekega bivšega švedskega pomorskega častnika, ki je bil zaradi vohunstva v korist neke vojskujoče se države obsojen na dve leti ječe. Norveški tisk terja poostrejšo kazni za vohunstvo, da se ta epidemija zatne.

Pričetek druge ofenzive na Karelski ožini

Sovjeti bi bili radi do danes v Viipuriu, a Finci se, kakor izgleda, še vedno hrabro upirajo. Strahoviti letalski napadi na mesta

HELSINKI, 23. febr. Havas. Finci so včeraj pričakovali, da bodo sovjetske čete pričele danes novo ofenzivo. Danes je namreč obletnica ustanovitve rdeče vojske. Storjeni so vsi ukrepi, da se onemogoči vsako presenečenje. S Karelske ožine je težko dobiti poročila, vendar je gotovo, da se bijejo pri Kamari ostri boji. Finci so vse napade odbili. Med Muolajärvijem in Vuksenom so prešle sovjetske čete v napad s pomočjo tankov. Boji so se bili na ledu. Sovjeti so imeli velike izgube. Pri Taipali sta se dve odbili sovjetski diviziji po pritegnitvi rezerv znova napadli. Izgubili sta 2000 mož. Na zahodu ožine so napadi najhujši, ker je sovjetsko poveljstvo obljubilo, da se bo danes vila nad Viipurijem še sovjetska zastava. Kako daleč so sovjetske čete oddaljene od Viipurija, ni mogoče točno ugotoviti, nekateri trdijo 6, drugi 14 km. Sovjetsko topništvo stalno bombardira mesto. Vzhodno od Ladogaškega jezera so Finci prešli v ofenzivo in ujeli 300 rdečih vojakov. Pri Pitkanen so zajeli 200 kamionov. Drugod ni važnih dogodkov.

FINSKO POROČILO

HELSINKI, 23. febr. Reuter. Težki boji so bili v teku včerajšnjega dne na vsej Mannerheimovi črti, vendar niso prinesli po finskem poročilu nobene odločitve. Sovjeti dovažajo nove čete ter hočejo na vsak način zavzeti Viipuri, ki je po sovjetskem poročilu oddaljen le še nekaj milj od prednjih sovjetskih čet. Severno-vzhodno od Ladogaškega jezera so Finci zajeli ostanke sovjetske divizije. Pri zračnih napadih na mesto Ivano, ki leži okoli 100 km južnozhodno od Petsama, je bilo ubitih 8 civilistov.

SOVJETSKO POROČILO

MOSKVA, 23. febr. DNB. Leningrajsko poročilo pravi: Dne 22. II. se ni dogodilo nič važnega. Na Karelski ožini so sovjetske čete vrle dalje nazaj sovražnika in osvojile 21 utrdb, med njimi 15 betoniranih. Snežni viharji so ovrhali aktivnost letalstva.

STOCKHOLM, 23. februarja. Havas.

Poročila iz Moskve in Helsinkov pravijo, da so zbrali sovjeti na obeh krilih fronte na Karelski ožini nove čete. Na desnem krilu bombardira sovjetsko topništvo mesto Viipuri, dočim napadati na nasprotnem krilu dve sovjetski diviziji položaje pri resni Taipali. Mesto Koivisto je sedaj dokončno v sovjetskih rokah, trdnjavo pa drže še vedno Finci.

VIIPURI IN TURKU UNICENA.

HELSINKI, 23. febr. Exchange Telgr. Kakor so povedali ujeti piloti, je izdalo sovjetsko letalsko poveljstvo v sredo nalog, da morajo nastopiti proti Finski hkratu vsa tam razpoložljiva sovjetska letala. S tem je hotelo onemogočiti vsako delovanje finskega letalstva, ki je številčno mnogo šibkejšo. Zaradi tega se je pojavilo nad Finsko hkratu 800 sovjetskih bombnikov in lovskih letal. Iz velike višine se je spustilo pet eskadril po 12 bombnikov nad mesto Turku ter odvrlo veliko število eksplozivnih in zažigalnih bomb. Škoda je ogromna. Turku

je popolnoma v razvalinah, a istotako tudi Viipuri. Obe mesti sta samo še kup osmojenih razvalin. Zdi se, da je tudi po vojni ne bo več mogoče obnoviti. Finski letalci so se tudi pri tem napadu hrabro držali in zbili več sovjetskih letal. Vsega skupaj so sovjeti izgubili doslej 500 letal.

OSLO, 23. febr. Norveška brzojavna agencija javlja, da besne na meji močni snežni viharji. Sovjetska letala so bombardirala oblast Ivalo v Finski.

SMRT DANSKEGA GROFA

KJEVENHAVEN, 23. febr. Iz Finske javljajo, da je ob priliki neke letalske bitke padel danski letalski poročnik grof Erhardt Friis. Pripadal je eni najstarejših plemiških družin in se je kot prvi častnik svoje domovine prijavil za prostovoljca na Finsko. Obenem sporočajo, da je padel tudi neki konjeniški častnik, danski prostovoljec. Doslej so padli na Finskem štirje danski častniki, trije so pripadali letalstvu.

Priprave za spopad na Kavkazu

ANKARA, 23. febr. Exchange Telegraph. Polagoma se je posrečilo izvesti, da so turški obrambni ukrepi zadnjih dni v zvezi z nevarnostjo, ki grozi Iranu in Turčiji s strani Sovjetske zveze. Ves sovjetski tisk vodi že več časa ostro kampanjo proti obema državam in na Kavkazu se zbirajo vedno večje sovjetske čete in vrši se naglo utrjevanje. Zdi se, da bi si sovjeti v zvezi z Nemci radi izšili pot do iraških in iraških petrolejskih vrelcev. Turčija je na vsako eventualnost že pripravljena in tudi zavezniške priprave so v naglem razvoju. Pričakuje se prihod novih kolonialnih in dominionskih čet na Bližnji vzhod. Iran in Afganistan sta dobila angleško posojilo za izpopolnitev oborožitve in utrditve mej nasproti Sovjetski zvezi. Opaža se tudi zbiranje zavezniške mornarice v turških vodah. Položaj je zelo resen.

RIM, 23. febr. DNB. Iz Kahire javljajo, da so med Egiptom in Irakom pretrgane telefonske zveze. Pošta in brzojav Iraka sta pod strogim vojaškim nadzorom. Stvar spravlja v zvezi s krizo vlade in dogodki, ki se napovedujejo na Bližnjem vzhodu.

CARIGRAD, 23. febr. DNB. Turški tisk javlja, da so angleške križarke ustavile sovjetski brzi parnik »Svabecija« med otokoma Lemnos in Tenedos, pred vhodom v Dardanele. Istočasno sta bila ustavljena tudi dva italijanska parnika, ki sta plula v Carigrad.

Angleška letala zopet nad Avstrijo in Češko

LONDON, 23. febr. Reuter. V toku današnje noči so angleška letala izvedla drugi izvidniški polet nad Avstrijo in Češko. Vsa letala so se vrnila.

Chautempsova izjava

PARIZ, 23. febr. Havas. Banketa v ameriškem klubu so se udeležili podpredsednik vlade Chautemps, prvi tajnik poslaništva Barnes, angleški poslanik Campbell, ministri Bonnet, Riot, mnogi člani diplomatskega zbora, poveljnik letalstva Vuillemin in drugi. Chautemps je v svojem govoru naglašal, da vežejo demokrat-

ske države isti občutki in iste ideje. Zanimali se je ameriškemu poslaniku, ki je hrenutno na dopustu v USA, zaradi iskrenega prijateljstva, ki ga goji do Francije. Ameriški in francoski narod znata spoštovati neodvisnost poedinih držav, posebno malih in slabih ter sta bila vedno proti brutalni surovi sili kot edinemu sredstvu politične akcije.

Osvobojeni mornarji v Londonu

LONDON, 23. febr. Reuter. Moštvo križark »Ajax« in »Exeter« je prispelo v London, kjer je bilo sprejeto od množice ter več članov vlade. Veliko slavlje je povzročil prihod novozelandske križarke »Achilles« v Auckland.

PILOTSKE SOLE V AFRIKI

CAPETOWN, 23. febr. Reuter. V Južni Rodeziji bodo v kratkem odprte tri šole za angleške vojne letalce.

SNEG V GRČIJI

ATENE, 23. febr. Havas. Zaradi visokih snežnih zamefov je železniški promet med Atenami in Solunom ustavljen.

Maribor, 23. februarja.

Prostrano je zaledje, ki ga zajemajo reke Črnega morja. Vanj prometujejo bogate, razmeroma redko poseljene dežele, z najrazličnejšimi, med seboj se dopolnjujočimi poljskimi pridelki in rudami. Prostrana Ukrajina, visoki Kavkaz s petrolejskimi polji na podnožju, plodna črba ob Donu, Donacu in Dnepru, živahna trgovina z volno, bombažem in svilo preko Male Azije, daleč tja v Turkestan se veže z žitnico Romunije in njenimi petrolejskimi vrelci. Severna Bolgarija, bogati kraji žitaric, lesa in rudnin v Jugoslaviji, vsa Madžarska, slovaški in moravski del protektorata je pritegnjen v prometno žilo Donave k Črnemu morju.

Donava spaja tedaj industrijsko prenaseljeni evropski zahod na 3500 km dolgi rečni poti z manj obljudenim vzhodom, katerega surovine nudijo prebivalstvu dalekosežne razvojne možnosti. Skozi najvažnejše predele Srednje Evrope se pretaka veletok, reče in veže najpomembnejše pokrajine ob veliki podkarpatski nižini in na Balkanu. Lega Podonavja je bila glavna gonilna sila stare avstro-ogrske monarhije, ki je dvignila njeno oblast nad heterogenimi narodi v prvorazredno silo Evrope. Na bregovih Donave so trenja avstro-ogrskih narodov in Balkana trajno vezala pozornost sveta nase, tod je vzniknil prerodni gon narodne svobode nešteti rodovi in postavil v nevodobni politiki prvenstveno načelo, da je treba prav tu zediniti prvine ljudstev za složno, gospodarsko, če že ne politično sodelovanje.

Beograjski sklepi so vprav v nizu dogodkov, ki so se zvrstili od lanske pomladi nad severozahodnim in severnim robom Podonavja, tembolj pomembnejši. Težnja po nedotakljivosti, brezpogojni ohranitvi nevtralnosti in miru je bila poudarjena od strani vseh predstavnikov držav Balkanskega sporazuma, pozdravljena v vseh taborih izven njih. Rezultat konference nista mogla omajati niti aksioma madžarsko-bolgarskih teženj, ki se dajo v sklopu celokupnega problema zadovoljivo rešiti, čim napoči ugoden trenutek. Tako vevata lega in ustroj držav v Podonavju kakor na Balkanu.

Podonavski in balkanski problem stopa tem vidneje v ospredje, če ga premotrimo z zrelščja, ki ga je nakazal v »Novi Riječi« znan zgodovinar dr. Ljudmil Hauptmann, profesor zagrebške, svojčas tudi ljubljanske univerze. V članku »Epilog balkanski konferenci« naglašja med drugim, da »so se v mirovnih pogodbah po svetovni vojni obremenili narodi s tujimi elementi v tolikšni meri, da je njih število padlo v Jugoslaviji v primeri s Srbijo pred balkanskimi vojnami od 99% na 86%, v Romuniji od 92% na 75%, v Českoslovaški na 65%. Nasprotno je odstotek državnega naroda pri premagancih narasel v Madžarski od 54% na 90%, v Avstriji od 36% na 96%, v Nemčiji celo na 99%.

Edino pravično rešenje, svoboden sporazum med podonavskimi narodi je Mala antanta odbila. Namesto da bi se državni Male antante resno lotili vprašanja, so postavili Podonavje pod steklo, prepričani, da bo Velika antanta storila isto z Nemčijo. Toda, zahodna zveza je razpadla, Francija je ostala sama, steklo je popokalo, mrtveci so vstali.

Madžarska je ležala sredi Male antante, ta pa med tremi velikimi silami. Čim bi se ona sruila s katero izmed velesil, že bi vstali Madžari. To so izkusili Čehi, to velja še danes. Čim bi se ponovno pregazila kaka oblast enega izmed sedov Madžarske, bi se ta spet, čeprav bi ne bila nacionalistična, dvignila, da bi rešila zase, kar bi mogla.

Brez Madžarske tedaj ni samostojnega življenja v Podonavju, pa tudi ne brez Bolgarije. Kar je bila prva za Malo antanto, to je druga za Balkanski sporazum. Eni so drugim enako potrebni. Če hočejo podonavski narodi živeti lastno življenje, se morajo sporazumeti v veliko silo 750.000 km s 50 milijoni ljudi. Ta sila ne bi bila samo mehanični spoj pokrajin in ljudstev, temveč močna edinica, dvakrat podzidana, zemljepisno, ker bi jo od Triglava do Črnega morja spajali Sava in Donava s svojimi pritoki, a socialno, ker bi ji 40 milijonov kmetov jamčilo za to, da bo nacionalna raznolikost izgubila svoj strup v prirodnih zavesti stanovskega bratstva. Vezana z Balkan-

Zbliževanje med Bolgarijo in Romunijo

POLOŽAJ NA ZAHODNI FRONTI

PARIZ, 23. febr. Stefani. Sinočnje francosko vojno poročilo pravi, da je bila na fronti večja aktivnost topništva, zlasti zahodno od Sarre in vzhodno od Blies. Opazilo se je tudi živahno gibanje letalstva med Mozelem in Renom v Alzaciji.

ZBLIŽEVANJE

SOFIJA, 23. febr. Bolgarska brzojavna agencija poroča, da je finančni minister Bozilov priredil sinoči večerjo na čast romunskemu ministru Constantinescu. Banketa so se udeležili predsednik vlade Filov, zunanji minister Popov, trgovinski minister Zagorov, poljedelski minister Vagrianov, šef dvorne pisarne Grujev, romunski poslanik Filoti in drugi odličniki Sofije. Bozilov je na banketu v svojem govoru med drugim naglasil, da je »ta manifestacija prijateljstva od strani romunske vlade v navzočnosti njenega ministra sprejeta v Sofiji z neobičajno pozornostjo, ker prihaja v trenutku nove vojne, ki vznemirja narode. Mi, ki upravljamo gospodarsko življenje narodov, smo

pozvani, da poskrbimo za dobre prijateljske odnose v utrjevanju gospodarskih stikov med narodi.« Na koncu je Bozilov poveljal zasluge Constantinescu in nazdravil kralju Karolu. Constantinescu je odgovoril, da ga veseli, ker more v bolgarski prestolnici izraziti priznanje tovarišu Bozilovu in upa, da bodo skoro postavljene letalske prometne zveze med sedama in da se bo sploh ves promet stik med njima znatno izboljšal. Prinašizraze prijateljstva romunske vlade, želeč da doprinesejo k zaupnejšim odnosom med narodoma za dosego skupnih interesov v delu za mir in red. Dvignil je čašo na čast kralja Borisa. Sledil je sprejem, ki mu je prisostvoval velik krog odličnikov.

BUKAREŠTA, 23. febr. DNB. Romunski tisk prinaša obširna poročila o obisku Constantinescu v Sofiji in njegovem priščnem sprejemu v bolgarski prestolnici. Večina listov naglašja, da je s tem jasno pokazan znak izboljšanja odnosov med obema državama.

Nemške letalske izgube na zahodu

PARIZ, 23. feb. Havas. Nad vzhodno angleško obalo sta bila sestreljena dva nemška bombnika. Eden se je zasilno spustil na neko polje na Škotskem. Posadka 4 članov je letalo zažgala, nato pa je bila aretirana. Odkar se je vojna začela, je bilo nad vzhodno angleško obalo sestreljenih 31 nemških letal, nad zahodno fronto v Franciji 47, okoli 20 letal pa drugod, tako da znašajo izgube nemške-

ga letalstva od začetka vojne do danes okoli 100 letal.

LONDON, 23. febr. Reuter. Neki ranjeni član sestreljenega nemškega letala je bil operiran takoj po prenosu v bolnišnico. Letalo so preganjali angleški piloti skozi oblake 30 milj daleč. Strmoglavilo je pri Northumberlandu in utonilo v morju.

Švedski protest v Moskvi

STOCKHOLM, 23. febr. United Press. Švedski zunanji minister je naročil švedskemu poslaniku v Moskvi, naj takoj protestira pri sovjetski vladi zaradi bombardiranja švedskega mesta Pajale po sovjetskih letalih. Sovjetska letala so vrgla na švedsko mesto 15 bomb in čez sto zažigalnih bomb. Požar je zajel četrtino mesta in zgorelo je veliko število hiš. Sa-

mo srečno naključje je, da ni bilo pri tem nobenih človeških žrtv. V Stockholmu pričakujejo, da bo ta sovjetski napad močno deloval na švedsko javno mnenje v prilog večje aktivne pomoči Finski. Pajala ima 4850 prebivalcev, med njimi polovico Fincev. Od finske meje je oddaljena na pet milj.

Irski atentati v Londonu

LONDON, 23. febr. Havas. Dve eksploziji, ki sta se dogodili sinoči v centru Londona, sta delo irskih teroristov. Ranjenih je bilo 13 ljudi. To je druga serija atentatov po usmrtni Barnesu in Rickardu. Prva eksplozija je bila blizu HydeParka. Deonacija se je slisala več kilometrov daleč. Policija je prispela prav v trenutku, ko je nastala druga eksplo-

zija sto metrov dalje od Oxfordstreetu. Bila je dosti večja od prve. Slisali so jo po vsem središču Londona. Policija je prišla več osumljencev.

LONDON, 23. feb. Sinoči so nastale v predmestju Londona, Westendu, trih eksplozije, ki so jih izzvali člani irske republikanske vojske. Neka žena je hudo ranjena. Na hišah so razbita okna.

Izgube v pomorski vojni

LONDON, 23. febr. Reuter. Admiraliteta poroča, da se je 540-tonski minolovec »Fifeshire« potopil. Napadla so ga nemška letala. Dva častnika in 19 mornarjev pogrešajo, rešil se je le en član posadke. Sorodniki so obveščeni o izgubi. Napaden je bil z bombami in strojnimi tidi 346 tonki minolovec »Solane«, toda je odbil napad in se vrnil v pristanišče.

AMSTERDAM, 23. febr. DNB. Angleški patrolni ladji »Tartan« in »Starbank« so nemška letala potopila. Norveški potniški parnik »Alax«, z nosilnostjo 933 ton, se je potopil ob vzhodni obali Anglije.

MADRID, 23. febr. Reuter. Reševalni čoln potopljeneega parnika »Tara« je dopel v pristanišče Kormeja pri La Coruni in pripeljal s seboj nekaj rešencev.

Zopet nemška križarka na Atlantiku

MONTEVIDEO, 23. febr. Havas. Po neki vesti iz El Paebla križari po južnem Atlantiku zopet neka nemška križarka, in sicer ali »Deutschland« ali pa »Admiral

skim sporazumom še na Turke in Grke, bi podonavska unija predstavljala vojaško silo, proizvodno edinico in tržišče tolikšnega pomena, da bi bila enakopraven činitelj evropske politike in gospodarstva, priroden ščit tudi za Italijo, ki bi jo branil od iznenadenja, ne boječ se, da bi se Podonavje kdaj koli obrnilo proti njej. Raznorodni narodi bi se prav tako lahko zedinili kakor v basni labud, rak in ščuka ter skupaj vpreženi vlekli voz.

Domači zapiski

Dr. Maček pri knezu Pavlu

Knez namestnik Pavle je sprejel večeraj popoldne v avdienco podpredsednika vlade dr. Mačka. Ker se je zbra'o v Beogradu na pogrebu Davidovića mnogo politikov, je bil večerajšnji dan v prestolnici zelo živahen. Dr. Maček je imel v svojem kabinetu važna posvetovanja z ministroma dr. Šutejem in dr. Bičaničem ter dolgo konferenco z vodstvom SDS, ministrom dr. Budisavljevičem, Vilderjem, dr. Krizmanom in Kosanovičem. Ob 18. se je začela seja vlade, ki je trajala pozno v noč.

Sestanek SDS v Beogradu

Predstavniki SDS so se zbrali pri Kolarcu in so imeli posvetovalen sestanek, ki ga je vodil Radiyojevič. Po konemoraciji Davidoviću je senator Vilder objasniti politični položaj. Nato so govorili predsednik, minister dr. Budisavljevič, za njim pa dr. H. Krizman in dr. Nemanja Vukičević.

Manifestacija italijanske kulture

V Beograd je prispel italijanski minister za prosveto Giuseppe Bottai in otvoril »Zavod za italijansko kulturo« v navzočnosti kneza namestnika Pavla, Cvetkovića, dr. Mačka, dr. B. Maksimovića in drugih odličnikov prestolnice. — Otvoritev je bila lepa manifestacija za duhovno zblizanje z Italijo. Gosta je sprejel knez namestnik v avdienco, nakar ga je pridržal na obedu, ki so mu prisostvovali predsednik in podpredsednik vlade, prosvetni minister in drugi odličniki. V nagovoru na kneza namestnika Pavla je minister Bottai pri otvoritvi zavoda naglasil, da »nameravata Italija in Jugoslavija delati pri uresničanju notranjega in zunanjega miru. Navzočnost Vašega Visočanstva pri otvoritvi zavoda pomeni pomemben dogodek, poln srečnih napovedi za uspeh tega dela.«

Slovenci pri dr. Budisavljeviću

Med drugim je minister dr. Budisavljevič sprejel tudi delegacijo uradnikov Okrožnega urada v Ljubljani pod vodstvom bivšega poslanca Petejana, ki je zainteresirala ministra za razna stanovska vprašanja.

Sestanek vodstva JRZ

V kabinetu ministrskega predsednika so se sestali Cvetković, dr. Anton Korosec, dr. Džafer Kulenović, predsedstvo glavnega odbora JRZ ter razpravljali o političnem položaju.

Naše šolstvo — naša največja skrb

V razpravi banskega sveta o slovenski prosvetni politiki so banski svetniki posvetili mnogo pozornosti vprašanju slovensko ljudsko-šolskega učiteljstva. Poleg obsežnih kritik in izraza nezadovoljstva z dosedanjim šolstvom so pa nekateri govorniki izrecno poudarili, da krivda ne leži na učiteljstvu, pač pa na dvajsetletnem centralističnem sistemu šolstva, ki prav za prav onemogoča nujno potrebno prožnost in možnost prilagoditve slovenskega šolstva konkretnim potrebam večine slovenskega naroda, kar je tudi želja učiteljstva.

Sporni kraji naj sami odločijo

»Ko se bo formirala banovina Srbija, bodo postali brezpredmetni ugovori o stvarni pristojnosti banovine Hrvatske. Isto pristojnost bo potem imela banovina Srbija, pa Slovenija. Glede prostorne pristojnosti se lahko z malo dobre volje doseže sporazum: sporna področja naj sama odločijo, v kateri banovini hočejo biti. Če se priznajo še prirodne pravice vsem drugorodnim manjšinam, v kateri koli banovini so, potem se bo uspešno rešil ves kompleks vprašanj. Jugoslavija bi postala zdrava federacija in primer državne zajednice, v kateri bi bili zadovoljni vsi,« ugotavlja »Hrvatski dnevnik«.

Doma je najbolje

Zdi se mi, da bi se premnogo naših otrok rado vrnilo pod skromno slovensko streho, pa jim ni dano. (Miško Kranjec, »Sodobnost«)

Romunsko-bolgarsko in bolgarsko-grško zblizevanje naj bi bil prvi korak h konsolidaciji Balkana in Podonavja. Zedinjeni že na gospodarski osnovi bi bili narodi Balkana in Podonavja pomemben činitelj na jugovzhodu Evrope, ki bi, izpopolnjen z maloazijsko silo Turčije, tvoril močan branik pred vsakršnim poizkusom, zanetiti vojni vihar na obalah Črnega morja in ob njegovih pritokih.

-lne.

Mar bor

Najmočnejša organizacija JS

MARIBORSKI ŽELEZNICARJI IMAJO V OKVIRU JS 1100 ČLANOV

V prostorih pri »Vintgarju« je bil občni zbor železničarskega krajevnega odbora Jadranske Straže, ki je med krajevnimi odbori JS na mariborskem področju najmočnejša organizacija, saj šteje nad 1100 članov. Zelo dobro obiskano zborovanje je vodil predsednik železničarske JS g. Mirko Perme, ki je v svojem uvodnem nagovoru poudarjal pomen morja za našo državo, še posebej pa poudarjal veliko važnost JS, ki je najmočnejša čuvarica našega svobodnega in širom v svet odprtega morja. Morje, njegova blagodejna klima in prelepo jadransko obrežje pa tudi nudijo slovenskemu železničarju mnogo možnosti za oddih in ponovno okrepitev za težko in naporno službo. Tega se je v dobi svojega obstoja zlasti zavedalo vodstvo krajevnega odbora JS, ki je storilo vse, da bi bilo čim večje število železničarjev in njihovih otrok deležnih večtedenskega bivanja ob sinjem Jadranu. Poleg predsednika sta podala obširni poročili tajnik g. Bogomil Lašič in blaginik g. Lojze Pilač. Iz njunih poročil, ki so bila stati-

stično podprta, je razvidno podrobno in zelo marljivo delo. Posebno pa je treba poudariti smotno in skrbno gospodarjenje. Trenutno ima organizacija okoli 25.000 din premoženja kot osnovno glavnico za letošnje letovanje na morju. — Lanskega letovanje v juliju in avgustu je bilo deležnih 40 železničarskih otrok. V teku zadnjih petih let je železničarska JS omogočila 212 otrokom bivanje na morju, za kar je izdala okoli 100.000 din. Mimo akcije za vsakoletno letovanje na Jadranu je organizacija poživljala šodolajala tudi pri skupnih nalogah v zvezi z ostalimi krajevnimi odbori, zlasti pri razvijanju treh praporov.

Po stvarni debati, v katero je poseglo več članov, so bile volitve, pri katerih je bil izvoljen prejšnji odbor na čelu s predsednikom g. Permetom. Nato pa je v daljšem nagovoru tajnik mariborskega oblastnega odbora g. Janko Pirc izrazil odobrovanje in članstvu priznanje za agilno delo, zlasti naglašujoč, da je krajevni odbor železničarske JS najmočnejša organizacija JS v mariborskem okrožju.

Železničarski delavci v okviru UJNZB

V Narodnem domu je bil dobro obiskan občni zbor delavskega pododseka podružnice UJNZB, ki mu je predsedoval g. Menih. Občni zbor je posetilo tudi več članov oblastnega odbora UJNZB iz Ljubljane, med njimi predsednik inž. Roglič, zastopnik iz Zagreba g. Lončar in iz Ptujja g. Koren. Navzoč je bil tudi agilen predsednik mariborske podružnice UJNZB g. Vokač. Predsedujoči g. Menih je v izčrpnih izjavah podal poročilo o vztrajnem organizatoričnem delu železničarskega delavstva, ki si skuša v slogi in skupnem nastopu priboriti svoje pravice na socialnem polju. Organizacija je posvetila največjo pažnjo izdelavi novega pravilnika o delavcih drž. prometnih ustanov. Pravilnik steer še vedno ni tak, ki bi odgovarjal v celoti pravičnim zahtevam delavstva. Kljub temu pa je organizacija zaznamovala v tej borbi in obstoječih okoliščinah lep uspeh. Organizacija šteje 871 članov vseh delovnih kategorij. V najtežjem položaju so progovni delavci, čijih dohodki

so tako malenkostni, da ne zadoščajo za človeka dostojno preživljanje. V organizaciji vlada močan duh skupnosti in volje do nadaljnje borbe za izboljšanje položaja železničarskega delavstva.

Zanimivo je bilo obširno in stvarno poročilo predsednika Vokača, ki je v obžalovanjem prikazal neštete krivice, ki se dogajajo v Mariboru narodno zavednim delavcem. Toda v nas je neomajna vera v pravično stvar, ki jo zastopamo, preko mnogih težkih preizkušenj bomo prišli do cilja, ko bo tudi delavci odmerjena pravica, ki mu pripada. Po pozdravih nekaterih zastopnikov je poročal o pokojniškem zavarovanju g. Janka iz Ljubljane. Njegova ugotovitev, da prejema delavec po 32 letnem težkem službovanju 360 din pokojnine, je izzvenela kot obtožba velike socialne stiske in krivice. Po poročilih je bila sprejeta obširna resolucija o zahtevah in položaju železničarskega delavstva, nato pa je bil izvoljen odbor s predsednikom g. I. Ropretom na čelu.

Varstvo in zaščita otrok

ODLIČNO PREDAVANJE DR. PIHLARJA NA MATERINSKEM TEČAJU

O nalogah »Jugoslovanske unije« za zaščito otrok je predaval v ponedeljek v okviru materinskega tečaja g. dr. Pihlar. Uvodoma je omenjal skrb za zaščito otrok, ki je izšla največkrat iz zasebne iniciative, posebno iz ženskih organizacij. Po vojni se je mladinsko skrbstvo vsestransko razširilo in poglobilo. Prevzela ga je največkrat država sama, banovina in občine. Tudi Maribor v tem razvoju ni zaostal. Nova svetovna vojna in strahotni zgled Poljske, kjer so zaradi popolne neopripravljenosti padale in umirale trume otrok, je povzročila veliko zaskrbljenost glede zaščite otrok pred grozotami vojne po vsej Evropi. Unija za zaščito otrok, katere pokrovi-

teljstvo je prevzela Nj. Vel. kraljica Marija, je prevzela organizacijo zaščite v slučaju vojne in evakuacije. Na občinstvo, ki je ta večer dvorano zopet popolnoma napolnilo, so vplivala predavateljeva izvajanja pomirjevalno, pa tudi vzpodbudno. Dobro je, da se je v tem ciklusu predavani obravnavalo tudi to vprašanje. Saj se teh večerov udeležuje izredno veliko število mater, ki jih te skrbi najbolj mučijo in se med njimi tako zadeve tudi največ razpravljajo. Potem takih predavanj se gotovo uspešno borimo proti razširjanju raznih zlohotnih in skrajno vznemirljivih vesti, ki se čisto raznašajo po mestu in okolici. Občinstvo je odhajalo mirno in zadovoljno, g. predavatelju zelo hvaležno za lepa, vzpodbudna in vseskozi poučna izvajanja.

POSESTVA IZ ROK V ROKE

Zadnje čase je opaziti v Mariboru izredno živahno posestno gibanje. Tako je trgovec Branko Sučević prodal lastniku trgovske agenturc Ferdu Pihlerju hišo v Ipavčevi ulici 3 za 350.000 din; Marta Wurzingerja je prodala mesarjevi soprogi Mariji Kirbiševi hišo na Tržaški cesti 44 za 470.000 din; Franjo Hohnjec je prodal mestni občini hišo v Frankopanovi ulici 41 hišo za 180.000 din; raznašalec kruha Anton Jeranko je kupil od strojevodje Ivana Kranerja hišo v Boogralski ulici 21 za 215.000 din; bančni uradnik Edo Vrtovec je kupil od Ivánke Friedauerjeve hišo v Popovičevi ulici 1 za 181.000 din; Izidor Benko je prodal zasebnemu uradniku Francu Pečarju hišo na Koroški cesti 39 za 390.000 din; zasebna uradnica Dora Korišičeva je kupila od Alojzije Andreine hišo v Ljubljanski ulici 30 za 190.000 din.

BENCINSKE KARTE SO DOSPELE

Predstojništvo mestne policije sporoča, da so prispele bencinske karte. Dobili jih bodo pa samo oni, ki so in bodo registrirali svoja motorna vozila najkasneje do 28. t. m. Ne bodo pa dobili bencina oni, ki so vozila odjavili. Karte se bodo dobile, čim bo razglašena nova naredba.

PRETEP MED KAZNJENCI

Včeraj je prišlo med kaznjenci na Po-breški kaznilnici do pretepa. Pri spopadu sta bila teže poškodovana dva kaznjenca. Enega izmed njih, 28 letnega Fr. Šešerka, ki ga je neki kaznjence sunil z nožem v hrbet, so morali prepeljati v bolnišnico. Šešerku je izteklo precej krvi.

TRAGEDIJA V HUTTERJEVI TOVARNI PRED SODIŠČEM

Našim čitateljem, je še v živem spominu krvava tragedija, ki se je 25. jan. letos odigrala v jutranjih urah v Hutterjevi tovarni, ko je 28 letni Adam Tomič iz samokresa usmrtil 16 letno hvalko Marijo Frank. Tomič je bil po krvavem dejanju aretiran, odpuščen iz državne službe ter pričakanje v mariborskih zaporih razprave, ki bo v kratkem pred velikim senatom okrožnega sodišča.

m. Minister vojske in mornarice armijski general Nedić se je Sokolu Maribor Matica zahvalil za brzojavne pozdrave naslednje: »Hvala Sokolom za pozdrave vojski! General Nedić.«

m. Premestilve. Za srečnika v 4-II. je bil z Jesenic premeščen inž. Viktor Hladnik k 8. sekciji za vzdrževanje proge Maribor—Studenec, k okrajnemu načelnstvu v Mariboru je premeščen iz Ptujja Josip Abraham.

m. Ljudska univerza. Drevi ob 20. predava univerz. asistent dr. Željko Jiroušek iz Zagreba o slavni gornjeitalijanski slikarjih 18. stol., ki tvorijo skupino koloristov in humanistov. Najbolj znani predstavniki je Spole so: Giorgione, Tizian, Corregio, Tintoretto in Veronese. Predavanje pojasnjujejo skopične slike.

m. Nov grob. Umrla je gospa Marija Kirbiš, gosliničarka in veleposelstnica. Pokopali jo bodo jutri ob 9. dopoldne v Slivnici. Blag ji spomin, zalujocim naše sozljaj!

m. Preko desk bo šla v soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 16. uri veseloigra v treh dejanjih »Zorika«, ki jo igrajo člani dramskega oddelka Prost. gasilske čete v Studencih in sicer v dvorani gasilskega doma. Igra je res zelo zabavna in jo vodi priznani režiser Jože Miklar.

„Ali je tako prav?“

Pod tem naslovom je »Večernik« dne 12. t. m. objavil poročilo o občnem zboru gasilske čete pri Sv. Petru pri Mariboru. Na to poročilo nam je poslal odbor gasilske čete pojasnilo, v katerem pravi, da se občnega zbora ni udeležilo tudi nekaj oseb, izkazanih članov neke politične stranke, ampak samo člani in prijatelji čete, ki oboji pripadajo raznim strankam. Občni zbor sta pozdravila župan košaške občine in Karar in predstavnik

m. SK Vidmar—Šah. seke. Železničar. V drugem kolu tekmovalj za klubsko prvenstvo Slovenske šahovske zveze se v Mariboru srečala SK Vidmar in Šahovska sekcija Železničarja. Tekma bo v nedeljo ob 9. dop. v kavarni »Bristol«.

m. Za zgradbo nove tržnice je iz novih posojil, ki jih namerava najeti mestna občina, določenih 5 milijonov dinarjev, ista vsota je določena tudi za nabavo rezervne hrane. Za zaščito otrok pa je namenjenih 2 in pol milijona din.

m. »Vzajemnost« v Studencih ima v nedeljo ob 10. dop. v dvorani Kristovič občni zbor.

m. Iz skladišča na glavnem kolodvoru so neznani zlikovci ukradli več spojev za tračnice ter prizadejali progovni sekciji nad 1000 din škode.

m. Tatvina bakrenega kotla, 900 din vreden bakren kotel so ukradli neznani zlikovci železničarju Stefanu Pinterju, ob Železnici 6.

* Zveza nemške avtomobilske industrije je sklenila, da dovoli nemški industriji avtomobilov in motornih koles razstavo na Dunajskem pomladnem velesejnu 1940. Ta sklep je storjen z ozirom na posebne potrebe jugovzhodnih držav.

m. Nočna lekarniška služba (do vključno 23. t. m.) Lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85, lekarna pri sv. Roku, vozel Meljske in Aleksandrove ceste.

Kino

* Kino Esplanade. Zabavna dunajska veseloigra »V carstvu habsburžev«. Gusti Huber, Oskar Sima, Malterslock.

* Grajski kino. Danes veliki češki film »Vražji študentje«. Film poln mladostnega humora za mlado in staro.

* Union kino. »Neznana džungla«, veličastni film iz afriških džungel. Borbe živali in ljudi.

Mariborsko gledališče

Petek, 23. febr.: Zaprtlo. (Gostovanje v Celju)

Sobota, 24. febr. ob 20.: »Othello«. Znižane cene.

Nedelja, 25. februarja, ob 15.: »Via Mala«. Znižane cene. — Ob 20.: »Cigan barone«.

Konec tedna v mariborskem gledališču. V soboto, 24. t. se ponovi prvič ob zmajskih cenah Shakespearjeva veličastna žaloigra »Othello«. — V nedeljo popoldne pride na oder zanimiva švicarska kriminalna drama »Via Mala«. V vlogi preiskovalnega sodnika Andija nastopi Standerker. Zvečer pa se drugič v nedeljski večerni predstavi ponovi dosedaj pri vseh vpriporitvah navdušeno in ob razprodani hiši sprejeta Straussova še vedno privlačna opereta »Cigan barone«.

Rejenko napodil od hiše

Pod tem naslovom smo nedavno poročali o pobegu 13-letne Ane Krebsove, ki je poleteljskim organom pripovedovala, da jo je napodil z doma neki posestnik od Sv. Petra pri Mariboru, pri katerem je bila za rejenko. Deklico so oddali v mladinski dom, policija pa je uvedla preiskavo. Izkazalo se je, da si je Ana Krebsova izmisliila svojo žalostno povest. Od občine pri Sv. Križu nad Mariborom, ki skrbi za deklco, smo izvedeli, da je Krebsova kljub svoji mladosti že zelo pokvarjena. Občina jo je imela že marsikje na oskrbi, vendar je ni mogel nihče obdržati, ker je kradla in že zalezovala

cerkv. oblasti župnik g. Žalar. Agitacijskega govora, ki bi izzvenel v določeno smer ni imel nikdo ter ni bilo treba umakniti druge liste iz razumljivih razlogov. Liste pa, ki je bila soglasno izvoljena, ni predlagal nekdo, ki je nečlan čete, ampak jo je vložil izvršujoči član g. Škof Anton. Dalje pravi pojasnilo, da je potekel občni zbor v lepi soglasnosti vseh navzočih.

fante-sovrstnike. Končno se je svetokriški občni posrečilo dobiti za mlado Anico krušnega očeta pri Sv. Petru. Posestnik Jože Bračko je zelo lepo skrbel za deklco, jo oblekel in jo pošiljal v šolo. Sicer mu je že večkrat pobegnila, zadnjičkrat pred božičem, ko je natvezila policiji izmišljeno povest o svojem trpljenju. Naš list je objavil njen pobeg v dobri veri, da dekletce ne laže, žal pa smo se prepričali, da je mlada izprijenka storila svojemu redniku g. Bračku veliko krivico. Anica mu je tolikokrat ušla, pa jo je vselej zopet usmiljeno sprejel pod streho in očetovsko zanj skrbel.

Pred prvo predstavo „Gledališča mladega rodu“

Poročali smo že o novem gledališču za mladino, ki se je osnovalo v Mariboru. Društvo je že začelo s pripravami za prvo predstavo. Na programu je dramska interpretacija Levstikovega »Martina Krpana«, ki jo je oskrbel prof. Emil Smasek. Gledališče začneja svoje delovanje s klasičnim delom slovenske literature, ki je po svoji vsebini dostopna mladini. Ne pravljica, ki je za nižjo stopnjo, ampak realistična igra, namenjena večjim otrokom, ki so že odrasli lutkovnemu gledališču.

Namen gledališča je vzprijaziti pedagoško in umetniško vredna dela dramske literature za mladino in posredovati umetniško vzgojo ter vzgojno vplivati

Ker bo gledališče z mladino primernimi predstavami zbujalo smisel za sprejemanje dramske umetnosti, bo vzgajalo že otroka za človeka, ki bo sposoben dojemati in sprejemati dramske umetnine v gledališču za odrasle, da to ne bo več navezано na ozek krog inteligence.

»Gledališče mladega rodu« ima artistični odsek, ki pripravlja igro, pedagoško-psihološki odsek, ki ugotavlja reakcije otrok in trajnejše vplive predstave z opazovanjem med predstavo, anketa-mi, dopisi in kritikami otrok ter organizatorični odsek, ki bo organiziral obisk predstav. Organizacija izhaja iz stališča, da mora biti taka gledališka predstava dostopna vsem otrokom

in zato mora biti vstopnina minimalna. »GMR« nima dovolj sredstev in je pomoč javnosti za začetek tega dela nujno potrebna. Podpora je potrebna tudi zato, ker si je moralo »GMR« tako rekoč iz nič ustvariti vso opremo za dramsko interpretacijo. Levstikovega Martina Krpana. Tak začetek je seveda zvezan z velikimi stroški; mladi in idealni ljudje okoli »GMR« se zategadelj obračajo na posameznike v javnosti, da podpro mladinsko gledališče, katerega vrzel naše šole že dolgo čutijo, s podporami ali pa pristopijo k društvu kot podporni člani. Za vse potrebne podatke se je treba obrniti na »Gledališče mladega rodu«. Narodni dom, Maribor.

Zanimivosti

Velikopotezno šolanje letalcev za angleško vojsko

Ne le na oceanih, tudi v zraku bo postala Velika Britanija močna ve esila

Velika Britanija je izdelala poseben načrt za izdelovanje vojnih letal ter za šolanje pilotov. Ta načrt se imenuje »Imperialni zračni načrt«. Kanada pa je domini, kjer se ta načrt izvaja v praksi.

V načrtu so obsežene šole za vzgojo pilotov, letalskih opazovalcev, radio telegrafistov in vsega drugega osebja, ki je nujno potrebno za vojno letalstvo.

Velika Britanija, Kanada, Avstralija in Novi Zeland, bodo plačevali stroške za te šole po številu pilotov, kolikor jih bo izšlo iz šol. Instruktorje pa bo večinoma dala Anglija, ki bo tudi sama nabavila okoli 1000 letal za te šole.

Ustanovili bodo 77 letalskih šol, med njimi: 16 šol za pilote, 10 šol za opazovalce, 10 šol za pilote bombnikov, 4 šole za radio telegrafiste, 3 velike šole za osnovne pojme letalstva in dve šoli za dolge polete.

Poleg tega bodo ustanovili po eno šolo za zračno oborožitev, za letalske inženirje, za letalsko administracijo, za letalski material ter za letalske instruktorje. Nadalje po dve šoli za novačenje ter tehnični trening, po 3 šole za popravila in nadomestne dele.

V teh šolah bo okoli 40.000 mož. Častnikov bo 2.700, civilistov 6.000, 30.000 pa vojakov.

Potrebno bo zgraditi 60 novih letališč, 20 pa jih bodo razširili. Računa se, da bodo šole potrebovale 4000 letal. Kanada bo dobavila 1282 letal, Zedinjene države Severne Amerike 593, Anglija 870, poleg tega pa še 1622 letal brez kril (ki bodo izdelana v Kanadi). Dobava letal se bo začela v maju.

Kdo bo vse to finansiral. Načrt predvideva za 607.000.000 kanadskih dolarjev stroškov. Od tega bo Anglija plačala 185.000.000, Kanada 353.000.000, Avstralija 44.000.000 in Novi Zeland 28.000.000.

Avstralija bo v 3 letih izšolala še 26.000 mož in sicer 10.400 pilotov ter 15.600 mož ostalega personala. Imela bo 34 šol ter 1750 letal. Novi Zeland pa bo v 3 letih izšolal okoli 10.000 letalcev.

„Varnost Nemčije je v mojih rokah“

Tako je dejal ob neki priliki šef nemške tajne policije (Gestapo) Himmler. In res, »veliki policaj« narodnega socializma veruje, da mu je odrejena še višja vloga, kakor jo vrši zdaj. Zavestno se pripravlja za bodoče naloge. V svojih rokah ima koncentrirano najširšo oblast Upravlja tajni policiji, državni policiji, kontrolira funkcionarje, organizacijo

»gaulajterjev«, dalje Protektorat in okupirane kraje. Burekel na Dunaju in Franck v Pragi sta mu podrejena. Himmler poveljuje tudi SA in SS oddelkom. Njegov intimni sovražnik je Göring. Med obema se vodi tiha vojna. Francoski tisk trdi celo, da je Himmler na nekem sigurnem mestu v tujini skril velik dosije proti maršalu Göringu.

Drznost in sreča vojnih beguncev

V nemško-francoski vojni 1870 je bil ujet stotnik Zurlinden. Prepeljali so ga v Glogau v Šleziji. Kljub straži se je častniku v božični noči posrečilo pobegniti in ker je bil Alzačan, ki je dobro obvladal nemščino, je srečno došel peš preko Berlina, Kassla, Frankfurta in Freiburga v Švico ter dalje v Francijo. Dne 28. januarja 1871 je bil spet na čelu svoje stotnije. Kmalu je napredoval za polkovnika in generala. ovenčan s slavo svojega drznega poba je postal celo vojni minister.

Podobno se je godilo častniku Saussieru, vojaškemu guvernerju Pariza, ki je bil ujet pri Metz in prepeljan v Grudziadz na Vzhodnem Pruskem. Od tu je pobegnil v Rusijo, nakar je potoval skozi Avstrijo in Italijo v domovino. Vlada ga je imenovala za generala.

Tretji junak, poročnik Paul Derouléde je ušel iz ječe v Breslavi, se preoblekel v civil, prisilil nekega kmeta, da ga je vozil. V neki gostilni je krčmarja, ki ga je hotel izdati, zaprl v klet. Z avstrijske meje je poslal zasmehovalno pismo vojaškemu guvernerju Breslave z nakaznico za dolg, ki ga je imel v kantini...

Pred neko gostilno v Mierendorfu so se stekli ljudje. Poklicali so stražnika in zahtevali, naj aretira najglasnejšega pretepača.

— Nikar ne tajite, se je razburjal nekdo iz občinstva. Vi ste trdili, da bi raje delali tri dni za Anglijo nego en dan za Nemčijo!

— Da, tako sem dejal. In kaj hočete?

— No, slišite — zdaj, v tej dobi...

— Ah, kaj zato! Po poklicu sem namreč grobar...

V svetovni vojni so se preko Sibirije in Zedinjenih držav dogajale še večje odisejane. Zdaj so se spretni vojni begunci organizirali v Franciji v posebno društvo, kjer zbirajo spomine.

— No, boš zdaj še občudoval Beethovna?

Kaj se je treba še rogati Finski?

Pod tem naslovom je prejelo uredništvo »Nove Riječi« dopis, ki pravi »V »Ošisanem jezu« sem s presenečenjem prečital šale o Finski. V zadnji številki je izpostavljena zasramovanju izjava adjutanta maršala Mannerheima o položaju na bojišču, kjer se primerja položaj Finske z onim Američanom, ki je skočil z nebotičnika, prijatelj ga pa v 10. nadstropju vpraša: kako mu je, on pa odgovarja, da zdaj sicer dobro, ali da — pada. »Ošisani jež« dostavlja, da je adjutant v novi izjavi dejal:

— Dosti je novih momentov. Zdaj smo že pri 15. nadstropju in enako onemu

NORMAN DAVIS
predsednik ameriškega Rdečega križa, ki

se je z nabiralnimi akcijami posebno zavzel za siromašno prebivalstvo zasedene Poljske.

Angležinje so opustile modo, kar dela velike skrbi modnim salonom. Krojačice so na zborovanju očitala damam, da so samo iz malomarnosti opustile modo in prihajajo celo na svečanosti v sportnih oblekah.

Z megafoni na ušesih in veliko trobljo na ustih se postavijo znanci ob švicarsko-francoski meji, kadar se hočejo pogovarjati. Oblast je zaradi varnosti pred špionažo prepovedala pogovore od blizu, tako se pomenijo ljudje preko meje na daljavo 30 m s pomočjo megafonov.

57 let že gori premogovnik v Kanadi, blizu Ohia. Ves trud, pogasiti ogenj, je bil zaman, posrečilo se je le, lokalizirati požar.

Pet meteoroloških postaj na Atlantiku bodo postavili po načrtu ameriškega inženirja Littlea. Dejale naj bi pilotom in adiam potrebna navodila o stanju vremena, posebno zdaj, ko francoske in angleške postaje zaradi vojne ne dajejo poročil.

Američanu, o katerem sem vam zadnjič pričal, lahko še vedno potrdim, da gre doslej vse v najboljšem redu. List se dalje roga junaškemu predsedniku finske republike.

Majhen narod smo, toda če že ne moremo Finski pomagati z ničimer drugim, pokažimo vsaj, da imamo srce in dušo, da cenimo njih junaštvo in da obžalujemo njih narodno usodo. Ne rogaјmo se tuji nesreči! Če bi nas sovražniki sodili, kaj smo, ali vrane ali gavrani, kakor ste zadnjič pisali, tedaj bi razsodili, da smo — srake...

GROF CSAKY

madžarski zunanji minister je došel s svojo zaročenko grofico Chorvinsky, v

Gradec, kjer je ona doma. Uredila bosta nekatere zadeve v zvezi s poroko. Zaročenka je stara 28, Csaky pa 44 let.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU
ROMAN

Ob tej misli je Glen fantovsko pogumno dvigala glavo. Če je tako, potem se bo morala v tej obljubljeni deželi sama do nečesa dokopati. V deželi za modrim obzorjem...

3. Za obzorjem

Tilburško pristanišče se je bleščalo v septembrskem opoldanskem soncu. Si-va obala se je odmikala. Ljudje, ki so s pomola mahali z robc, so postajali čedalje manjši.

Glenison Kenworthyjeva je nekoliko vzdrhtela ter si tesneje zatisnila ruto okoli vratu. Z obema rokama si je otrla rosne oči kot da bi hotela z eno potezo streti v duši vso tesnobo in žalost.

V množici, ki se je izgubljala daleč na pomolu, ni mogla več spoznati znanih obrazov. Skoraj brezskrbno se je zasukala, stisnila z zobmi ustnice ter odšla na palube. Pred kabino z dvema posteljama se je ustavila ter še enkrat preverila številko nad kabino. Da, to je njena kabina. Tu pod posteljo je že njena prtljaga. Toda na drugi postelji je... Saj ji je vendar steward zagotovil, da bo druga postelja do Gibraltara prosta. S pri- tajeim dihom se je sklonila na drugo

posteljo. V klobčič zviti je ležal na odeji otrok. Kodrasta glavica, tesno stisnjene oči, z dolgimi obrvmi in zardela lica. — Glenison je za hip nepremično obstala. Še nikoli v življenju ni bila tako blizu spečemu otroku. Otroci njenih znank so bili tako strašno razneženi, od sile razvajeni in nadležni brecliji. Kar oddahnila si je, ko so odšli. Tole majčkeno bitje, ki je tu tako mirno spalo z nasmehom na vlažnih ustnicah, je bilo popolnoma drugačno. Kakor dobro oznanilo in srečno voščilo na njeni poti v življenje...

Glen je bila v zadregi. Zbuditi ga mora ter poiskati njegovo mater, ki ga gotovo vsa zaskrbljena išče. Naj mar res zbudi otroka? Otroci navadno kričijo, če jih zbudiš. Vprav v tem trenutku je v sosednji kabini nekdo silovito klical: »Steward! Steward!«

Fantek se je zbudil, si z drobcenimi pestmi pomel oči ter sedel. »Kje je očka?« je še zaspano vprašal. Ker mu ni »kaj odgovorila, se je glasno postavil na koncu: »Očka hočem!« Glen se je vlonila k niemu ter ga tolažila.

— »Tako bo tu, le malo potrpi!«

Ozrl se je nanjo z rjavimi pogumnimi

očmi ter se skobacal s postelje.

»Očka grem iskat!«

Glen se je nekoliko začudila, ker je fantek klical samo očeta. Navadno takile izgubljeni otroci vzdihujejo za materjo. Tale jedva štiriletni fantček pa je bil povsem drugačen kot drugi otroci. Prijela ga je za ročico, in šla sta iskat izgubljenega očeta.

Kmalu sta ga našla. Bil je visok mož, okoli petintrideset let. Ko ju je uzrl, se mu je ozki in suhi obraz radostno zjasnil.

»Ti mali fakinček,« je sprejel otroka. »Kam si se mi le vtaknil? Pa sem ti vendar naročil, da me počakaš v kabini.«

Mali Robin je bil namreč odšel na svojo pest na palubo, odkoder je opazoval morje. Nato je zašel v tujo kabino ter ondi legel na posteljo in zaspal.

»Sicer je zelo priden,« se je opravičeval mož, »in vedno me počaka, kjerkoli ga pustim. Dost, strahu sem prestal. Vse novsod sem ga iskal!«

»Zakaj ga ne peljete k materi?« je vprašala Glen. »Tudi ona je menda v skrbih zanj.«

Trpek nasmeh je komaj vidno legel na nožev obraz.

»Midva nimava mamice, kajne. Robin!« se je obrnil k obema. »Dva osame- la moža sva. Poskusila bova, ali nama bo Afrika ljubeznivejša in boljša kot nama je bila Anglija.«

»In z otrokom tako daleč,« se je zgrozila Glen.

»Da,« je dejal nekoliko tišje. »Boljše kot da ga pustim doma tujim ljudem. Mar ne morem skrbeti zanj brez matere?«

Glenison ga ni nič več vprašala. Nasmejala se je malemu Robinu ter se vrnila v svojo kabino.

»S. S. Celandine« je izplula iz zamegljenega Kanala v Biskajski zaliv. Mirno je zavila okoli Gibraltarja, kjer je v Glen prvič zavel dih Vzhoda. Vzhičena se je dolgo ozirala v mestece, ki je čepelo kot prilepljeno na temno skalo.

Sprva se Glen ni družila z nikomer na ladji. Le od daleč je opazovala tipe in ljudi. Posebno zanimiva je bila mlada in lepa gospa, ki se je vračala v Rodezijo k svojemu možu. Sama je večkrat nasmejana dejala, da izrablja »poslednje trenutke svobode«. Okoli nje se je vselej gnetlo najmanj tucat mladih in veselih mož. Njeno »svobodo« so tvorili mali in nedolžni flirti, preplesane noči, cocktaili in opojni sprehodi pod zvezdami. Poleg podjetne gospe je bilo na ladji več nevest, ki so potovale k svojim ženinom, v stalni nevarnosti, da se še med dolgo vožnjo zaljubijo v drugega. Nekatera dekleta pa so šla na Vzhod šele iskat žene...

(Dalec)

Kultura

„Benečanski trojčki“ v Ptuj

Pretekli turek je ptujsko mestno gledališče vprizorilo komedijo »Benečanske trojčke«, ki so jo igrali prvič dvorni komedijantje (les Comediens Italiens Ordinaires du Roi) 1773. v Parizu in ki jo je ohranil na papirju glavni igralec te družbe Antonio Collato, kakor smo o tem že pisali.

»Benečanski trojčki« so v Ptuj uspeli, tako režijsko, kakor igralsko in končno tudi v gmetnem oziru, saj je bila ptujska gledališka dvorana ob premieri docela zasedena. »Benečanski trojčki« sami po sebi so izrazito teatsko in samo teatsko delo, o katerem lahko z mirno dušo zapišete (teatski komad). Zanjega se je režiser Fran Žikec zavedal: govorila je o tem scena, ki je bila do zadnjih možnosti poenostavljena, pričale so to posamezne scene in način igranja. Ptujška publika je imela enkrat redko priliko videti »teatski komad« in ničesar drugega. Ta »teatski komad« je pritegnil publiko, ker je na »teatski način prikazoval nekaj docela človeških prizorov, ki so se dogajali pred 300 leti, pa se dogajajo še danes in se bodo vedno, dokler se bo človeštvo vesilo v življenju in take malenkosti ter smatralo te malenkosti za življenje, se zanje borilo, balo in naveduševalo. Zgodba sama je enostavna in zapletena. Zanjeto Benečan se zaroči v nekem pariškem hotelu z Angeliko. Takrat pa pride v isti hotel njegov brat, ki mu je n. las podoben, a poročen, Zanjeto kapitan. Že ta zmeša vse štrene, a da je zmeda še večja, pride še tretji izmed trojčkov Zanjeto Bergamaš, duševno malce omejen tip. Tudi ta je za las podoben ostalima. Nastane zmeda, kajpada zaradi žensk, ki jo pa končno srečno razplete komisar.

Trojčke, ki prikazujejo tri različne tipe, je igral Wilhelm, vsekakor ena izmed najmočnejših igralskih osebnosti mladega ptujskega gledališča. Vse tri trojčke je prikazoval s tako dovršenostjo, da smo videli na odru res tri igralske osebnosti. Angeliko je podala Podbrez-

nikova, kapitanovo ženo Eleonoro Pfajfarjeva, krčmarico Argentino Domanjkova. Vse tri igralke so podajale vloge z doživljem ter s precejšnjo odrsko uglajenostjo, kar je uspeh za tako izrazito odrsko delo. Harlekina je igral Babič kot gost, Skapina Močnik. Oba igralca sta vsak po svoje razgibala scene. Angelikinega očeta je igral Glavnik, ki je bil posrečeno maskiran, komisarja Samiec, sluge in biriče pa Kogej, Breclji, D. Samiec in Arnejičič.

Na koncu sem se vprašal, ali ne bi mogel nastopiti Žizek z ansamblom, ki si ga je vzgojil v zadnjih dveh letih, v mariborskem gledališču ter pokazati tu svoje delo, tako on kakor igralci. Mogoče bi se dalo to napraviti z zamenjavo, da bi ptujski gledališki ansambel nastopil v Mariboru, mariborski pa v Ptuj. Oboje bi pozdravili Ptujčani in Mariborčani. O tem ni dvoma.

Ivan Potrč.

k. Gostovanje Mlakarjevih v Ljubljani. Pretekli petek sta gostovala voditelja monakovskega baleta Pino in Pia Mlakar v ljubljanski operi z Lhotkinim »Lokom« in dosegla izredno velik uspeh. Mi smo že davno izrazili željo, da bi Mlakarjeva nastopila kdaj tudi v Mariboru, saj je Mlakar prav za prav Mariborčan, toda doslej je ostala ta želja neuslišana.

k. Koncert »Stankoviča« v Budimpešti. V soboto zvečer je priredil beograjski pevski zbor »Stankovič« koncert jugoslovanskih narodnih in umetnih pesmi v Budimpešti. Nastop, ki se je spremenil v velik umetniški in družabni dogodek, je dosegel popoln uspeh. Skladatelj Kornelije Stanković, ki je zbor ustanovil in po katerem ima svoje sedanje ime, je umrl v Budimpešti, kjer je bil doslej tudi pokopan. Sedaj so pa prišli pevci zbora po njegove zemeljske ostanke in jih odpeljali s seboj v Beograd. Zanimivo je tudi, da je prav zdaj poteklo 50 let, kar je bil zbor prvič na gostovanju v Budimpešti.

JABOLKA!
za gospodinjstvo kilo po 3
in 4 din prodaja. Magazin Ko
ražija, Kolodvorska 1. 568-4

Stanovanje

STANOVANJE
2 sobi, kuhinja z balkonom in
kosom vrta oddam za din
370 s 15. marcem na Pobrež-
ju. Zerkovska c. 3 554-5

Sluzbo dobi

TAJNICO
okretno korespondentko, hi-
tro strojenisko, zanesljivo ste-
nografijo, izvežbano v slo-
vensčini, srbohrvaščini in
nemščini. iščemo. Ponudbe
na ogl. odd. »Večernika« pod
tev. »523«. 523-9

Dopisi

mlade gospodične, po mož-
nosti z znanjem angleškega
francoskega italijanskega je-
zika, ostanem 15 dni v Mari-
boru ali mogoče kak dan več
Ho el« Mariborski dvor«. so-
ba št 8. 528-12

Kam, kje?

GOSTILNA BARIČ. TEZNO
soboto in nedeljo domače ko-
line. Se pr'poročam. 551-17

NE POZABITE
si nabaviti najboljšo vino v
gos ilni »Prešernova klet«
Gospiska ul. 557-17

Citajte »Večernik«

»GRIC«. ROŠPOH
ugodna snuka. sankanje, son-
čenje, sobe, xesta. Znižane
cene! Prvovrstna traminec,
topla in mrzla jedila. 537-17

NOVA POŠILKA

izbornega dalmatinskega in
štajerskega vina. Velika izbi-
ra morskih rib. Prvovrstna
kuhinja. Priporoča se gostil-
na »O ok Vis«. 566-17

Kloubuke

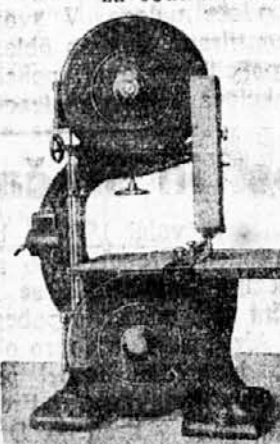
barva čisti n fasonira po
zadnji modi od 10-25 din

Babošek Vladko

kloubučarstvo
MARIBOR, VETRINJSKA 5

STROJI

za obdelavo lesa

ZAGARSKI LISTI
za venecijanke in jar-
menike
NOŽE ZA SKOBELJNE
STROJE in vse ostalo
STROJNO ORODJE
v prvovrstni kakovosti
NA ZALOŽI
V LJUBLJANI
Specialna trgovina
Dovžan Ivan
Ljubljana, Francišanska
št. 4, tel. 45-42

DOBER
OGLAS

v dobrem listu,
na dobrem mestu,
to je pravi uspeh.

Prepričajte se
z oglaševanjem v

»VEČERNIKU«

Sport

Smuški maratonski tek naših planincev

Prijatelji smučkega sporta med našimi planinci so si ustanovili tradicionalno smučsko tekmovanje preko Pohorja, ki se bo letos že osmič ponavljalo. V Orožnem smuku mora pokazati soudeležence vse one vrline, ki se zahtevajo od vsakega povprečnega sportnika: vztrajnost, tehnično sposobnost in trdno voljo. Ker se menjava na progi ravnina z vzponom in smukom, bo moral vsak tekmovalce vse te terenske izpremembe obvladati ter temu primerno razdeliti tudi vložek napora, da bo vzdržal na 50 km dolgi pro-

gi do cilja. Pri odličnih snežnih razmerah se pričakuje letos izjemoma številna udeležba. Statistika dosedanjih tekmovanj kaže, da je leta 1933 tekmovalo 14 udeležencev (na cilj jih je dospelo 7), leta 1934 25 (24), leta 1935 53 (45), 1936 31 (27), 1937 26 (22), 1938 56 (49), 1939 26 (22).

Letos se bodo vsi udeleženci Orožnega smuka zbrali v soboto, 24. februarja, v »Mariborski koči«, kjer bodo tekmovalcem lanskega leta, ki so prevozili celo progo, razdeljeni častni znaki, start za letošnji tek pa bo v nedeljo jutraj ob 6.

DODATEK K RAZPISU SK ZELEDNI-CARJA

SK Zelezničar nam je poslal k večeraj objavljenemu razpisu sledeči dodatek, ki je pri sestavljanju razpisa pomotoma izostal:

Patrulja sestoji iz 1 vodje in 2 tekmovalcev, dopustna je le ena rezerva. Vsak tekmovalce v patrulji mora imeti v nahrbtniku breme, ki tehta 5 kg, 10 km dolga proga pa bo imela okoli 20 naravnih zaprek. Vsi tekmovalci ene patrulje morajo skupno prispeti na cilj.

ODKLONJEN PREDLOG LJUBLJANE

Nekateri ligaški klubi v slovensko hrvaški ligi so predlagali Hrvaški nogometni zvezi, da naj bi se začetek ligaškega prvenstva preložil na kasnejši termin. Zve-

za je na seji ta predlog odklonila, tako da se bodo v nedeljo odigrale izžrebane tekme: Sašk—Ljubljana v Sarajevu, Hašk—Concordia in Gradjanski—Bačka v Zagrebu, Split—Slavija (V) v Splitu, Slavija (O)—Hajduk v Osijeku. Ker je Hrvatska nogometna zveza suspendirala SK Split, izgleda, da bo varaždinska Slavija poceni prišla brez tekme do dveh točk.

s. Avtobusna voznja »Putnika« z Grajskega trga do Mariborske kočje jutri ob 18. je odpovedana.

s. Seja Mariborske kolesarske podzveze bo v ponedeljek ob 19. v Kino kavarni.

s. SK Guštanj bo imel svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 3. marca, ob 10. dopoldne v posebni sobi gostilne Ring v Guštanju. Vse članstvo se vabi k točni udeležbi.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih vsaka beseda 50 par najmanjših priložnosti za te oglase le do 9.— Družbe oreditelji doplačevanja in izdajatelji oglasov do 1.— do besedi. Najmanjši znesek za te oglase le do 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni žavet za enkratno obilno znaša din 3.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma ep le vpslati v oismo skupaj s naročilom ali pa po poštni obročnici na čekovni račun št. 11.409 za vse oisime odgovore glede malih oglasov se mora oriloziti znakma za 9 din

Prodaj

POHIŠTVO

omare, postelje, lsiha, mize,
ptičje kletke in raznovrstno
radi selitve ceneno nanodaj.
Frankopanova 1. starinarna.
563-4

HALO!

Prepričajte se osebno o veli-
ki zalogi mesarile Serbec v
Studenci. Imamo govedina
po d'n 5.—, 6.— Samo čis a
mast 16 din, splošno na vsem
znižane cene. Prekaleno me-
so 14 do 16 din. Mesarija Šer-
bec. Studenci. 567-4

OVČJE KOŽE

že stavljené, črne, 1500 ko-
madov naprodaj. Naslov v
ogl. odd. »Večernika«, 542-4

Spomnite se CMD!